

Aleksander Pawelec

Rada Miejska w Starachowicach - w uznaniu imponującego dorobku, kultywowania wartości historycznych miasta Starachowice, bezinteresownej pracy na rzecz upowszechniania wiedzy o Starachowicach, postanawia - nadać tytuł Honorowego Obywatela Starachowic Panu Aleksandrowi Pawelcowi.

Aleksander Pawelec to najbardziej znany i uznany starachowicki regionalista. Prekursor szerzenia wiedzy o historii miasta, jego mieszkańcach i regionie. Autor niezliczonej ilości publikacji o tej tematyce, w tym siedemnastu wydanych pozycji książkowych: Pięćdziesiąt lat w służbie fabryki (1971), 15 lat Zespołu Pieśni i Tańca (1971), Starem przez 25-lecie (1973), Ze znakiem STAR (1977), O dawnym Wierzbniku (1977), 360 lat Wierzbnika (1983), 1948-1983 STAR (1983), W obronie miasta 1939 r. (1986), Kalendarium 1918-1944 (1988), Starachowicka Spółdzielnia Mieszkaniowa (1988), Starachowice międzywojenne (2000), Dziedzictwo Starzecha (2001), Potomkowie Starzecha (2003), Ze Starzechem w tle (2005), Starachowice z przekazów i autopsji. Kalendarium 1945-1994 (2006), W Starachowicach i okolicy (2008), Z kowadłem i młotami w herbie (2010). Od dwudziestu lat publikuje na łamach „Tygodnika Starachowickiego” cotygodniowe felietony z cyklu „Z kart rodowodu”. W tym czasie ukazało się ich ponad 900. Może się też pochwalić szeregiem publikacji w zakładowej gazecie „Budujemy Samochody”, której był współredaktorem w 1952 roku oraz - w latach 1971-1980 - redaktorem naczelnym. W 1978 roku był inicjatorem i współzałożycielem Towarzystwa Przyjaciół Starachowic i do dziś jest jego aktywnym członkiem. Pomysłodawca Turnieju Wiedzy o Starachowicach i Regionie, autor pytań, wieloletni przewodniczący jury i ekspert. Współtwórca i autor wielu publikacji zamieszczanych w „Zeszytach Starachowickich”. Był autorem, lektorem odczytów i wykładów z okazji uroczystości rocznicowych. Inicjator organizowania „Wieczorów Starachowickich”, ich współorganizator, lektor i wykładowca. Jego pasje pozwoliły na ocalenie od

zniszczenia wielu dokumentów dotyczących historii Zakładów Starachowickich, Fabryki Samochodów Ciężarowych i Urzędu Miejskiego. Jego wiedza na temat historii miejscowego przemysłu oraz historii miasta wynika z jego osobistych zainteresowań, dostępu do dokumentów o wartości historycznej, a także możliwości osobistych kontaktów z ludźmi, którzy znali fabrykę od lat międzywojennych (w latach 1954-1960 pełnił funkcję sekretarza do spraw technicznych dyrektora naczelnego FSC, a w latach 1980-1990 kierownika Biura Miejskiej Rady Narodowej). Kolekcjonował militaria, a swoje bogate zbiory przekazał Lidze Obrony Kraju. Jako dyrektor Zakładowego Domu Kultury FSC (1960-1963) był współtwórcą życia kulturalnego miasta. W latach 1961-1972 radny Miejskiej Rady Narodowej i przewodniczący Stałej Komisji do Spraw Oświaty i Kultury. Osoba o szerokich zainteresowaniach i talentach, między innymi plastycznych (portrecista). Społecznik, zaangażowany w szereg poczynań o takim charakterze. W swojej pracy dokumentacyjnej dociekliwy, rzetelny, niepowtarzalnie obiektywny. Wszystkie poczynania publicystyczne i lektorskie cechuje piękna polszczyzna i przebogaty język narracji. Jednocześnie jest to język dostępny dla każdego odbiorcy. Można się zaczytać i zasłuchać. Swoją ogromną wiedzę dzieli się życzliwie z każdym, kto chce z niej skorzystać. Nieznany jest przypadek, by odmówił rady i pomocy.

UCHWAŁA NR XII/III/2014 RADY MIEJSKIEJ W STARACHOWICACH z DNIA 24.10.2014 r.

Krystyna Janda

Rada Miejska w Starachowicach - w uznaniu imponującego dorobku artystycznego, zasług za działalność na rzecz kultury: sztuki, teatru, filmu, osobistego wkładu i zaangażowania w walkę o demokrację, idee wolności, kultywowanie szczytnych tradycji narodowych postanawia - nadać tytuł Honorowego Obywatela Starachowic Pani Krystynie Jandzie.

Krystyna Janda urodziła się w Starachowicach w 1952 roku. Jest jedną z najwybitniejszych aktorek w historii polskiej kinematografii. Absolwentka Państwowego Liceum Plastycznego i Państwowej Wyższej Szkoły Teatralnej w

Dla mieszkańca

Published: Monday, 03 October 2016 10:51

Hits: 33845

Warszawie. Debiutowała jeszcze w czasie studiów w dramacie „Trzy siostry” Antona Czechowa rolą Maszy.

Po raz pierwszy na ekranie pojawiła się w filmie Andrzeja Wajdy - „Człowiek z marmuru”. Od lat 80 – tych gra nieprzerwanie w filmach kinowych i telewizyjnych oraz w sztukach teatralnych. Już ponad 10 lat reżyseruje spektakle w teatrze i filmy w telewizji. Ma na swoim koncie reżyserię m.in. filmu fabularnego „Pestka”.

W teatrze zagrała ponad 60 ról – od Antyku przez Szekspira do współczesnego repertuaru teatralnego polskiego i światowego. W swoim repertuarze ma wiele monodramów, z których każdy był sukcesem. Zagrała także ponad 45 ról – od klasycznych do współczesnych – w Teatrze Telewizji oraz około 50 ról w filmach fabularnych, m.in. w „Człowieku z żelaza”, „Dyrygencie” i „Bez znieczulenia”. Lauratka wielu nagród i odznaczeń przyznawanych zarówno w Polsce jak i na świecie. Została nagrodzona Złotą Palmą na Festiwalu w Cannes za rolę w filmie „Przesłuchanie”, a za rolę w filmie „Zwolnieni z życia” nagrodą Srebrnej Muszli w San Sebastian. Zagrała także 10 ról w filmach zagranicznych. Za rolę w w filmie niemiecko – francuskim „Laputa” dostała nagrodę na Festiwalu w Montrealu. Zagrała wiele ról w serialach telewizyjnych niemieckich i francuskich.

Otrzymała także Medal Karola Wielkiego za wkład w zjednoczenie Europy. Gra, śpiewa, reżyseruje, pisze felietony i dziennik internetowy, wydaje płyty i książki. Wielokrotnie nagradzana jako najpopularniejsza i najbardziej ceniona aktorka w kraju. Na koniec wieku XX przyznano jej w plebiscycie magazynu Polityka, tytuł najwybitniejszej aktorki stulecia kinematografii polskiej.

W 2005 roku podjęła jako jedna z pierwszych wyzwanie stworzenia pierwszego prywatnego teatru w Warszawie, Teatru Polonia. W tym celu założyła Fundację Krystyny Jandy Na Rzecz Kultury, której jest fundatorką i prezesem. W 2010 roku Fundacja Krystyny Jandy na rzecz Kultury świętowała otwarcie nowej sceny nazwanej Och – teatr.

W 2014 w plebiscycie „Ludzie wolności” zorganizowanym przez Gazetę Wyborczą Telewizję TVN otrzymała w kategorii „Kultura” zaszczytny tytuł „Człowieka wolności”.

UCHWAŁA NR XI/4/2014 RADY MIEJSKIEJ W STARACHOWICACH z dnia 29.08.2014 roku

Jadwiga Kaczyńska

Wniosek o pośmiertne nadanie Honorowego Obywatelstwa Miasta Starachowice Pani Jadwidze Kaczyńskiej z domu Jasiewicz, wynika wprost z Jej związków z naszym miastem. Pani Jadwiga Kaczyńska urodziła się 31 grudnia 1926 roku w Starachowicach. Związana jest także nierozzerwalnie z historią naszego miasta. W

Dla mieszkańca

Published: Monday, 03 October 2016 10:51

Hits: 33845

---

latach II wojny światowej była harcerką Szarych Szeregów i jako sanitariuszka pracowała w starachowickim szpitalu. Pani Jadwiga Kaczyńska była także absolwentką I Liceum Ogólnokształcącego w Starachowicach, gdzie w 1946 roku zdała maturę. Pamięć o latach walki Pani Jadwigi Kaczyńskiej w czasie niemieckiej okupacji została już w naszym mieście uczczona kilka lat temu, poprzez odsłonięcie tablicy w Panteonie Pamięci Narodu Polskiego przy Kościele Wszystkich Świętych. Tablica ta upamiętnia harcerki Szarych Szeregów, wśród których wymieniona jest także druhna Jadwiga Jasiewicz pseudonim „Bratek.” Szczególne związki Pani Jadwigi Kaczyńskiej z naszym miastem były przez nią wielokrotnie akcentowane poprzez wyrażanie szacunku dla ludzi, z którymi w tamtych latach współpracowała. Nie bez znaczenia jest z całą pewnością fakt, że Pani Jadwiga Kaczyńska była matką ś.p. Lecha Kaczyńskiego - Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej oraz Jarosława Kaczyńskiego byłego premiera polskiego rządu. Zarówno Lech, jak i Jarosław Kaczyński wielokrotnie podkreślali swój osobisty sentyment dla naszego miasta oraz synowską miłość do swojej matki, która uczyła ich miłości do Ojczyzny, a którą już po Jej śmierci zaczęto powszechnie nazywać „Pierwszą Matką Rzeczypospolitej.” Nadanie przez Radę Miejską w Starachowicach Honorowego Obywatelstwa dla Pani Jadwigi Kaczyńskiej będzie z całą pewnością szczególnym wyrazem uznania dla Niej nie tylko jako kobiety, która walczyła o wolność Ojczyzny, ale także jako matki, która swoją miłość do Ojczyzny potrafiła tak bardzo szczególnie przelać na swoich synów.

UCHWAŁA NR 3/i/2013 RADY MIEJSKIEJ W STARACHOWICACH z dnia 18.01.2013 ROKU roku

ZDZISŁAW RACHTAN - pseudonim „Halny

Rada Miejska w Starachowicach - w uznaniu zasług za działalność na rzecz odzyskania niepodległości przez Polskę poprzez udział w walce zbrojnej w szeregach Armii Krajowej pod dowództwem majora Jan Piwnika „Ponurego” i majora Eugeniusza Gedymina Kaszyńskiego „Nurta”, za patriotyczną postawę podczas całego życia, za wielki osobisty wkład w upamiętnianie bohaterów Polskiego Państwa Podziemnego, za kultywowanie szczytnych tradycji narodowych oraz wkład

w wychowanie młodych pokoleń w duchu służby Ojczyźnie - postanawia nadać tytuł Honorowego Obywatela Miasta Starachowice Panu ppor. Zdzisławowi Rachtanowi ps„Halny”. ZDZISŁAW RACHTAN - pseudonim „Halny”, podporucznik czasu wojny Zdzisław Rachtan urodził się 9 marca 1924 r. w Wierzbniku w patriotycznej i zasłużonej dla miasta rodzinie. Ojciec Stefan Rachtan był długoletnim pracownikiem samorządowym m.in. kierownikiem Urzędu Stanu Cywilnego, a stryj Bolesław Rachtan był wiceburmistrzem Wierzbnika-Starachowic. Stefan i Bolesław Rachtanowie, podobnie jak młodszy brat Zdzisława Edmund Rachtan „Kaktus”, należeli do Armii Krajowej. Zdzisław Rachtan ukończył w Wierzbniku szkołę powszechną i należał do harcerstwa. W czasie okupacji od 1940 r. pracował jako robotnik w cegielni. W październiku 1940 r. został zaprzysiężony w Narodowej Organizacji Wojskowej. W lutym 1942 r. aresztowany przez gestapo. Do czerwca 1942 r. był więziony w Kielcach. Uwolniony, wrócił do konspiracji i przeszedł szkolenie podoficerskie. W marcu 1943 r. Włączony do oddziału dywersyjnego chorążego Tomasza Wagi „Szorta”. Oddział ten w czerwcu 1943 r. Został podporządkowany szefowi „Kedywu” Okręgu Radomsko Kieleckiego Armii Krajowej, por./mjr „Ponuremu” - Janowi Piwnikowi wchodząc w skład tworzonych przez niego zgrupowań partyzanckich. Oddział „Szorta” znalazł się w I Zgrupowaniu „Nurta”. „Halny” przeszedł cały szlak bojowy Zgrupowań „Ponury”. Awansowany do stopnia plutonowego, był dowódcą drużyny. W Zgrupowaniu „Nurta”, przemianowanym w operacji „Burza” w 1944 r. na I batalion 2 pp Legionów Armii Krajowej, walczył do czasu rozwiązania Armii Krajowej. W roku 1945 awansowany do stopnia podporucznika czasu wojny. Za walkę 27 sierpnia 1944 r. Pod Dziebałtowem odznaczony Krzyżem Walecznych (nr 32336), a za walkę 29/30.10.1944 r. pod Lipnem i Chotowem otrzymał Krzyż Srebrny Orderu Wojennego Virtuti Militari (nr 12988) . Po 1945 r. unikał aresztowania przez Urząd Bezpieczeństwa i zamieszkał wraz z żoną Krystyną w Toruniu. W 1947 r. zdał maturę w gimnazjum dla dorosłych i rozpoczął studia na Wydziale Prawa Uniwersytetu w Toruniu. Tam także do 1950 r. pracował w Fabryce Wodomierzy i Gazomierzy w Toruniu. Zagrożony aresztowaniem przez UB przeniósł się wraz z rodziną - żoną, córką i synem - w 1950 r. do Warszawy. Pracę uzyskał w Polskich Wydawnictwach Gospodarczych. Szykany ze strony UB sprawiły, że studia mógł ukończyć dopiero w 1962 r. Zwolniony z pracy w Spółdzielczym Biurze Turystycznym TURYSTA w czasie stanu wojennego 31.12.1981 r. przeszedł na wcześniejszą emeryturę. Nie należał do żadnej partii politycznej. Od 1952 r. działał w Polskim Towarzystwie Turystyczno-Krajoznawczym. W 1957 r. należał do inicjatorów i realizatorów utworzenia Środowiska Żołnierzy Świętokrzyskich Zgrupowań Partyzanckich Armii Krajowej „Ponury”- „Nurt”. Był członkiem Rady Starszych tej organizacji. Wniósł wkład w budowę kapliczki-pomnika na Wykusie, Pomnika Ponurego w Wąchocku, Panteonu Podziemnego Państwa Polskiego w Wąchocku. Współorganizował liczne uroczystości kombatanckie, w tym pogrzeby swoich dowódców - „Ponurego” w czerwcu 1988 r. i „Nurta” w czerwcu 1994 r. Z Jego inicjatywy Środowisko „Ponury” - „Nurt” przystąpiło, na prawach okręgu, do powstałego w Warszawie w roku 1990 Stowarzyszenia Żołnierzy Armii Krajowej, przekształconego następnie w Światowy Związek Żołnierzy Armii Krajowej. W drugiej kadencji władz tego Związku pełnił funkcję wiceprezesa zarządu

głównego. Na corocznej koncentracji żołnierzy „Ponurego” i „Nurta” w czerwcu 1995 r. w Wąchocku wybrany został Przewodniczącym Zarządu Środowiska Żołnierzy Świętokrzyskich Zgrupowań Partyzanckich Armii Krajowej „Ponury”- „Nurt”. Z inicjatywy „Halnego”, 25 maja 1996 r. Środowisko podpisało porozumienie ze Związkiem Harcerstwa Rzeczypospolitej pragnąc, by kolejne pokolenia kontynuowały Jego misję. Zdzisław Rachtan „Halny” był inicjatorem nawiązania po 1990 r. współpracy Środowiska „Ponury-Nurt” z Policją Świętokrzyską. Współpraca ta zaowocowała uznaniem w czerwcu 1991 roku aspiranta Policji Państwowej Jana Piwnika mjr. „Ponurego” Patronem Policji Świętokrzyskiej oraz ustanowieniem Honorowej Policyjnej Odznaki Zasługi im. mjr. Jana Piwnika „Ponurego”. Przewodniczącym Kapituł Odznaki od samego początku jej istnienia jest Zdzisław Rachtan ps. „Halny”.

UCHWAŁA NR 8/III/2012 RADY MIEJSKIEJ W STARACHOWICACH z dnia 31.08.2012 roku

Ksiądz Kanonik Tadeusz Czyż

Wyraz wdzięczności i podziękowania za dzieła, które służyły i służą mieszkańcom Starachowic.

Ksiądz Kanonik Tadeusz Czyż w 1982 roku został proboszczem parafii Świętej Trójcy w Starachowicach. W trudnych czasach PRL - u podjął trud rozbudowy kościoła parafialnego, który był zbyt mały w stosunku do potrzeb wiernych. W 1989 roku została poświęcona dobudowana część kościoła zwana kościołem nowym. W starym zabytkowym kościele wyremontowano dach. Remont objął wymianę konstrukcji dachowej, a zniszczoną blachę ocynkowaną zastąpiono miedzianą. Plac przy kościele został wyłożony kostką brukową. Otynkowano i pokryto blachą mur cmentarny przy ul. Zgodnej. Przez wiele lat Ksiądz Kanonik organizował pielgrzymki do Rzymu i Lourdes. Dzięki temu ponad 800 osób mogło osobiście uczestniczyć w niezapomnianych spotkaniach z Ojcem Świętym Janem Pawłem II w Rzymie oraz mieć możliwość nawiedzenia sanktuarium w Lourdes.

Specjalny rozdział w postudze proboszczowskiej Księdza Tadeusza Czyża zajmuje jadłodajnia dla ubogich, która powstała w 1991 roku w okresie największego bezrobocia w naszym Mieście. Po kilkunastu latach funkcjonowania stołówki przy ul. Mrozowskiego, z inicjatywy Księdza Kanonika Tadeusza Czyża, cztery lata temu parafia na posesji kościelnej wybudowała nowoczesną jadłodajnię jako żywy pomnik wdzięczności dla Jana Pawła II. Nosi ona nazwę DOM CHLEBA JANA PAWŁA II. Codziennie stołówka wydaje około 300 dwudaniowych obiadów.

Od pięciu lat w parafii Świętej Trójcy działa Parafialny Zespół Charytatywny, który

Dla mieszkańca

Published: Monday, 03 October 2016 10:51

Hits: 33845

---

zajmuje się rozdziałem żywności wśród potrzebujących, pozyskiwanej z Unii Europejskiej. W roku 2009 z pomocy tej skorzystało 1200 osób, a w roku bieżącym 1000 osób. W latach osiemdziesiątych w kościele Świętej Trójcy odprawiane były msze święte w intencji Ojczyzny, które były nieocenionym wsparciem dla społeczności lokalnej w zmaganiach o wolność i godność Polaków. Ksiądz Kanonik Tadeusz Czyż bardzo dba o patriotyzm i pamięć o najważniejszych ludziach i wydarzeniach z dziejów naszej Ojczyzny. W tym roku Ksiądz Kanonik Tadeusz Czyż, po dwudziestu ośmiu latach kończy posługę proboszczowską Bogu i ludziom w parafii Świętej Trójcy w Starachowicach.

Nadanie Honorowego Obywatelstwa Miasta Starachowice Księdzu Kanonikowi Tadeuszowi Czyżowi jest wyrazem wdzięczności i podziękowania za dzieła, które służyły i służą mieszkańcom Starachowic.

UCHWAŁA NR IX/1/2010 RADY MIEJSKIEJ W STARACHOWICACH z dnia 05.07.2010 roku

Hans Hoffmann

Prezydent Miasta Starachowice akceptując i popierając wniosek Dyrekcji II Liceum Ogólnokształcącego im. Stanisława Staszica, przyjęty przez całą społeczność szkolną oraz rodziców uczniów, wystąpił do Rady Miejskiej o nadanie Honorowego Obywatelstwa Miasta Starachowice Panu Hansowi Hóffmannowi.

Hans Hoffman Pan Hans Hóffmann to przedsiębiorca z Niemiec, który w dowód wdzięczności za Pontyfikat Sługi Bożego Jana Pawła II, od trzech lat wielkodusznie, bezinteresownie i z wielką życzliwością prowadzi działalność filantropijną na rzecz uczniów II LO w Starachowicach. Dzięki Jego inicjatywom i niespotykanej ofiarności - Pan Hóffmann jest sponsorem wszystkich wydarzeń - młodzież licealna wielokrotnie uczestniczyła w niezwykle interesujących spotkaniach i wyjazdach zagranicznych. Na szczególne wyróżnienie zasługują bezprecedensowe wydarzenia zorganizowane przez Pana Hoffmanna: Wielka Wyprawa Siadami Jana Pawła II całej społeczności

Dla mieszkańca

Published: Monday, 03 October 2016 10:51

Hits: 33845

---

szkolnej II LO — dla ponad 800 osób - od 26 października do 2 listopada 2009 r. oraz spotkanie w Liceum Staszica młodzieży z księdzem Arcybiskupem Emerym Kabongo kanonikiem Bazyliki Św. Piotra w Rzymie i sekretarzem Jana Pawła II w marcu 2009 r. Dzięki tym wydarzeniom, wspólnota licealna doświadczyła niepowtarzalnej atmosfery przepojonej duchem chrześcijańskim i miłością do Jana Pawła II. Spotkania i wyjazdy mają wielki wpływ na rozwój intelektualny i emocjonalny młodzieży - Godny naśladowania jest również wkład Pana Hoffmanna w ideę współpracy polsko - niemieckiej realizowany przez wymianę młodzieży Ze Starachowic i Vechty. Warto podkreślić, że działania Hansa Hoffmanna otrzymują także entuzjastyczne oceny dziennikarzy, a redakcja „Tygodnika Starachowickiego” na swoich łamach zgłosiła tę kandydaturę do nadania tytułu Honorowego Obywatela Starachowic. Dzięki inicjatywom Pana Hansa Hoffmanna Starachowice, były i są promowane na forum województwa, kraju, a także zagranicą. Nadanie Honorowego Obywatelstwa Miasta Starachowice Panu Hansowi Hóffmannowi jest wyrazem podziękowania, wdzięczności i uznania dla Jego czynów godnych miana Chrześcijanina XXI wieku.

UCHWAŁA NR XI/10/2009 RADY MIEJSKIEJ W STARACHOWICACH z dnia 27.11. 2009 roku

Obywatele Szwedzcy - Brunell TuVe, Ehrnolm George, Różalski Rickard

„Za bezinteresowną pomoc starachowickiej służbie zdrowia organizując zbieranie i przesyłanie darów”

Szpital Miejski otrzymał do końca 1990 r. w wyniku działalności w/w Honorowego Obywatela Miasta Starachowice 200 łóżek szpitalnych, 150 wózków inwalidzkich oraz duże ilości medycznego sprzętu jednorazowego.

Źródło: uchwała RM I/1/1990 z 18 grudnia 1990 roku oraz wniosek - uzasadnienie

Antoni Heda ps. "Szary"

„Za bohaterską walkę o niepodległą Polskę”

Urodził się 11 października 1916 r. w rodzinie chłopskiej we wsi Małomierzyce k/Łży. W młodości związany z ruchem patriotycznym. Pracę zawodową rozpoczął w Fabryce Zbrojeniowej w Starachowicach w izbie pomiarów. We wrześniu 1939 r.

Dla mieszkańca

Published: Monday, 03 October 2016 10:51

Hits: 33845

---

walczy z Niemcami. Aresztowany przez bolszewików osadzony w twierdzy Brześć. Członek AK, NIE i WIN. W 1941 r. wraca w rodzinne strony, gdzie zakłada oddział partyzancki AK, który niebawem staje się postrachem dla okupantów. Dowódca oddziału partyzanckiego w Zgrupowaniu "Ponurego" i wielu akcji partyzanckich, m.in.: zdobycie więzienia w Iży i Starachowicach, rozbrojenie niemieckiego oddziału w majątku Pakosław, udana akcja na zamieszkałą przez niemieckich kolonistów wieś Gozdawa k. Sienna, akcja na terenie Zakładów Zbrojeniowych w Starachowicach; rekwizycja art. żywnościowych w Spółdzielni Rolniczo-Handlowej w Siennie, lasy starachowickie - udana zasadzka na niemiecką straż leśną pomiędzy Marculami a wsią Pastwiska, opanowanie Końskich-uwolnienie aresztowanych, rozbięcie więzienia w Kielcach, w którym UB i NKWD osadziły wielu z walczących o niepodległość.

W 1948 r. aresztowany i skazany na karę śmierci. Opuszcza więzienie w 1956 r. W 1981 r. wybrany na Przewodniczącego Niezależnego Związku Kombatantów przy NSZZ „Solidarność”. W okresie stanu wojennego internowany. W 1990 r. dokonał połączenia ok.30 organizacji kombatanckich w Światową Federację Polskich Kombatantów, której jest Prezesem. W tym samym roku mianowany do stopnia pułkownika przez Prezydenta RP na Uchodźstwie. 19 XII 2004 r. pułkownik Antoni Heda - "Szary" otrzymał w ramach struktur kombatanckich nominację na generała brygady a 3 maja 2006 roku przyjął awans na ten stopień - mianowany przez Prezydenta RP. Za swe zasługi wojenne m.in. Odznaczony Krzyżem Virtuti Militari V i IV Klasy, Krzyżem walecznych oraz innymi odznaczeniami bojowymi. Swą walkę o Polskę opisał w znakomitej książce pt. „Wspomnienia Szarego”. Zaliczany do najwybitniejszych dowódców partyzanckich na Kielecczyźnie i wymienia obok Langiewicza, „Hubala” i „Ponurego”.

Zmarł 14 lutego 2008 r.

Źródło: uchwała RM I/8/1992 z 28 stycznia 1992 roku oraz uzasadnienie.

Marian Teodor Pocięcha

„ W 80-lecie, jedynemu żyjącemu jeszcze w naszym mieście Obrońcy Westerplatte”
Urodzony 30 czerwca 1915 r. w Starachowicach. Syn Andrzeja i Marii. W latach 1938-1939 odbywał czynną służbę wojskową w 4. Pułku Piechoty Legionów w Kielcach. Na Westerplatte przybył 31 marca 1939 r. w stopniu starszego legionisty,

Dla mieszkańca

Published: Monday, 03 October 2016 10:51

Hits: 33845

---

jako karabinowy, a 21 maja awansowany do stopnia kaprala. W czasie obrony walczył w obsadzie wartowni nr 4. Po kapitulacji skierowany do niemieckiej niewoli do Stalagu IA. Zimą z 1939/1940 r. pracując w majątku przy oporządzaniu stadniny konnej usiłował zbiec. Ucieczka się nie powiodła. W rocznicę napaści Niemiec hitlerowskich na Polskę 1 września uciekał po raz drugi. Tym razem skutecznie. 17 września 1940 r. był już w Starachowicach. Przez rok się ukrywał. Po wyrobieniu kennkarty w listopadzie 1941 r. rozpoczął pracę jako ślusarz w Starachowickich Zakładach Broni i Amunicji. Po wojnie pracował w Zakładzie Doświadczalnym w Starachowickiej Fabryce Samochodów Ciężarowych. Na emeryturę odszedł w 1978 r. Nominację na stopień ppor. w stanie spoczynku otrzymał w 1989 r. Zmarł 28 marca 2001 roku.

Odznaczenia: Medal Zwycięstwa i Wolności (1960), Odznaka Grunwaldzka (1960), Medal "Zasłużony dla Kielecczyny" (1968), Krzyż Kawalerski Orderu Odrodzenia Polski (1974), Medal "Za udział w wojnie obronnej 1939" (1982), odznaka honorowa "Za zasługi dla Miasta Gdańska" (1984) Srebrny Krzyż Orderu Virtuti Militari (1989), Medal 1000-lecia Miasta Gdańska (1997).

Źródło: <http://www.westerplatte.pl/biogramy.html>, Uchwała RM V/1/1995 z 24 maja 1995 roku oraz wniosek - uzasadnienie

Maria Stolzman

„W uznaniu jej dotychczasowych zasług”

Maria Stolzman m.in. za pomoc społeczną, charytatywną, prawną i organizacyjną dla mieszkańców miasta, instytucji miasta, służbie zdrowia i lokalnym firmom. Za pomoc w rozwoju bazy edukacyjnej, w organizacji wymiany międzynarodowej młodzieży miasta.

Urodzona 2 sierpnia 1929 roku w miejscowości Suserz. W 1956 roku ukończyła Wyższa Szkoła Rolnicza Wydział Zootechniczny, doktor nauk rolniczych, Poseł X kadencji, Poseł II i III kadencji Sejmu RP, Wiceprezes Fundacji Sue Ryder (od 2001 r.), Członek Zarządu Fundacji Współpracy Polsko - Niemieckiej (1997-2001), Wiceprzewodnicząca Komisji Wspólnej Polsko - Amerykańskiej (1990-1998), Prezes

Dla mieszkańca

Published: Monday, 03 October 2016 10:51

Hits: 33845

Fundacji Wspomagającej Zaopatrzenie Wsi w Wodę (1988-1998), Prezes Stowarzyszenia „Demokracja i Rozwój” w Starachowicach. Zmarła 26.11.2010 r. w Warszawie.

Źródło: Uchwała RM IV/1/1995 z dnia 28 kwietnia 1995 roku oraz wnioski, UM

Stefan Pastuszka

„W uznaniu dotychczasowych zasług”

Stefan Pastuszka m.in. za współtworzenie w naszym mieście filii Wojewódzkiego Oddziału Doskonalenia Nauczycieli, za napisanie i wydanie wraz z prof.

Mieczysławem Adamczykiem monografii naszego miasta w 1984 roku, za liczne artykuły i sesje naukowe o historii miasta, za jego starania w przedstawieniu problemów miasta w czasie jego działalności jako Senator RP, za rady, pomoc i serdeczne kontakty z różnymi środowiskami naszego miasta.

Stefan Pastuszka, urodzony 1940 r. w Olechowie Nowym, ukończył Uniwersytet Marii Curie-Skłodowskiej w Lublinie, prof. dr hab. z Akademii Świętokrzyskiej – Kierownik Zakładu Historii i Teorii Kultury, Przewodniczący Sejmiku Województwa Świętokrzyskiego w latach 2002-2006, były Senator II kadencji Senatu RP, w latach 1993-1997 wiceprzewodniczący senackiej Komisji Kultury, Kultury Fizycznej i Turystyki, zastępca przewodniczącego Komisji Konstytucyjnej Zgromadzenia Narodowego. W latach 1995-97 wiceminister edukacji, wiceprzewodniczący Rady ds. Reformy Edukacji Narodowej. Rektor prywatnych uczelni. Współautor monografii Starachowic (1984r.) oraz autor ok. 150 książek, artykułów naukowych i publicystycznych.

Źródło: Uchwała RM IX/5/1996 z dnia 24 września 1996 roku oraz uzasadnienie, Słowo Ludu – Magazyn nr 2266/K

Józef Kowalski

Wybitny starachowicki regionalista i działacz społeczny, inżynier mechanik z wrodzonym talentem pisarskim.

Dla mieszkańca

Published: Monday, 03 October 2016 10:51

Hits: 33845

Urodził się 1 stycznia 1933 roku w Starachowicach. Dzieciństwo i lata szkoły podstawowej przypadły mu na trudne lata okupacji niemieckiej. Jest absolwentem Technikum Budowy Samochodów w Starachowicach, Politechniki Gdańskiej na Wydziale Mechanicznym oraz Politechniki Warszawskiej na Wydziale Mechaniki Precyzyjnej. Posiada tytuł zawodowy magistra inżyniera mechanika.

W 1956 roku podjął pracę w Fabryce Samochodów Ciężarowych w Starachowicach, początkowo jako mistrz na wydziałach tłoczni i montażu kabin kierowcy, a następnie kierownik wydziałów starej i nowej szoferkowni, szef zespołu wydziałów, dyrektor Zakładu Samochodowego, główny specjalista ds. zakładów filialnych, szef produkcji, szef kontroli jakości. Do zadań, które mu powierzano można wymienić między innymi organizowanie i uruchamianie złożonych obiektów produkcyjnych, uruchamianie nowych wyrobów, czy wdrażanie nowoczesnych technologii zgrzewania, malowania i montażu kabin kierowcy. Napisał i obronił pracę naukową na temat bonderyzacji natryskowej w przemyśle metalowym, a technologię wdrożył w wydziale kabin. Modernizował wydziały produkcyjne i zakłady, uruchamiał produkcję seryjną, usprawniał techniczno-organizacyjnie wydziały produkcyjne, organizował służby jakościowe w wydziałach produkcyjnych i zakładach, nadzorował jakość wyrobów.

W latach 1960-1963 był wykładowcą przedmiotów zawodowych w Technikum Mechanicznym w Starachowicach. W połowie lat 80. z grupą serwisową obsługi Starów przebywał na rocznej delegacji w Angoli. Za osiągnięcia zawodowe zdobył wiele odznaczeń, między innymi Krzyż Kawalerski Orderu Odrodzenia Polski, brązowy medal „Za zasługi dla obronności kraju”, srebrną odznakę „Za zasługi dla rozwoju przemysłu maszynowego”, srebrną odznakę Związku Zawodowego Metalowców, czy odznakę „Zasłużony dla FSC Starachowice”. W latach 70. otrzymał nagrodę pieniężną pierwszego stopnia Ministra Przemysłu Maszynowego za rozwój techniczny rodziny samochodów ciężarowych „Star 200”.

Aktywny na polu działań na rzecz społeczności lokalnej. Zawsze umiejętnie łączył pracę zawodową z działalnością społeczną. Był radnym Rady Miejskiej w Starachowicach w latach 1994-1998 (pełnił wówczas funkcję przewodniczącego komisji pozagospodarczej), radnym Rady Powiatu Starachowickiego w latach 1998-2002, ławnikiem Sądu Okręgowego w Starachowicach w latach 1988- 1992. Był jednym z inicjatorów powołania 19 września 1978 roku Towarzystwa Przyjaciół Starachowic. W latach 1982-1992 był wiceprezesem, zaś w latach 1992-2009 – prezesem Towarzystwa. Jest współautorem wydawanych przez Towarzystwo „Zeszytów Starachowickich”. Po przejściu w 1992 roku na emeryturę, więcej czasu poświęca zainteresowaniom pozazawodowym – muzyce, szaradziarstwu i pasji pisania. W muzyce i prozie stara się znaleźć to wszystko, co poza mechaniką może wzruszać. W wolnych chwilach gra na skrzypcach.

Jest autorem książek reportażowych z Angoli pod tytułem „Boa noite, Angola!” (Warszawa 1992) oraz „W tropiku Angoli” (Warszawa 2001; książka przetłumaczona

Dla mieszkańca

Published: Monday, 03 October 2016 10:51

Hits: 33845

---

na język portugalski). Jest autorem książki o historii Fabryki Samochodów Ciężarowych, zatytułowanej „Zmierzch starachowickiej legendy” (Warszawa 2013). Od czasów młodości zajmuje się też pisaniem fraszek, które opublikował między innymi w tomiku zatytułowanym „Na skraju raj” (Starachowice 2013).

Za działalność społeczną otrzymał wiele odznaczeń, między innymi srebrną odznakę „Zasłużony działacz kultury”, odznakę „Za zasługi dla Kielecczyzny”, brązowy medal „Za zasługi dla pożarnictwa” oraz medal „Zasłużony dla Starachowic”.

UCHWAŁA NR XIV/2/2015 RADY MIEJSKIEJ W STARACHOWICACH z dnia 29 stycznia 2016 r.

Wiesław Myśliwski

Urodził się w 1932 r. w Dwikozach, gdzie rodzice pisarza przenieśli się z Ćmielowa w końcu 1931 roku. Cztery lata później ojciec pisarza otrzymał posesję buchaltera w zakładach zbrojeniowych w Starachowicach. Zamieszkał z rodziną przy ul. Robotniczej, a później w przydzielonym mieszkaniu na starachowickiej Majówce.

Wybuch II wojny światowej spowodował, że Marianna Myśliwska, matka pisarza wyjechała, ze Starachowic do rodzinnego domu w Dwikozach, ale już w roku 1941 wróciła z synem do Starachowic. Tutaj w 1941 roku, urodziła się siostra Wiesława Myśliwskiego, Grażyna.

Przyszły pisarz rozpoczął edukację szkolną w prywatnej szkole w Starachowicach w 1938 roku. W okresie wojny, od klasy drugiej do piątej przemienne uczył się w Starachowicach i w Dwikozach. Naukę kontynuował w gimnazjum i liceum w Sandomierzu, które ukończył w roku 1951. Studia polonistyczne odbył na Katolickim Uniwersytecie Lubelskim. Pracę magisterską na temat: „Psychologizm w literaturze dwudziestolecia międzywojennego” napisał pod kierunkiem znakomitego naukowca prof. Ireny Sławińskiej.

W 1956 roku Myśliwski wraz z żoną Wacławą zamieszkali w Warszawie. Dzieciństwo i młodość pisarza utrwaliły jego związki z ziemią sandomierską i świętokrzyską, o której powiedział kiedyś, że jest „ziemią urodzajną w literaturę”. Zapewne jest w stwierdzeniu świadomość roli, jaką odegrali w historii polskiej literatury i języka polskiego: Mikołaj Rej, Jan Kochanowski (szczególnie bliski pisarzowi), czy Stefan Żeromski. Związki Wiesława Myśliwskiego z naszym regionem daleko wykraczają poza oczywiste więzi rodzinne. Stale utrzymuje relacje ze środowiskiem naukowym, zwłaszcza polonistycznym, instytucjami kultury, troszcząc się o kondycje bibliotek i stan czytelnictwa. Jego utwory są przedmiotem interesowania twórców teatralnych (w roku 2019 wystawiono w kieleckim Teatrze im. S. Żeromskiego „Widnokrąg”).

Przyjazdy Wiesława Myśliwskiego do rodzinnych stron i spotkania autorskie zwykle mają charakter święta w środowisku jego czytelników. Ostatnie spotkanie w kieleckiej bibliotece regionalnej przy ul. ks. P. Ściegiennego zgromadziło ok. 400 osób. Pamiętamy wyjątkowy klimat spotkania w Starachowicach w październiku 2014 roku. Wiesław Myśliwski jako twórca literacki, mistrz słowa i intelektualista cieszy się ogromnym szacunkiem nie tylko czytelników, także twórców – pisarzy i poetów oraz krytyków literackich i badaczy literatury. Ceniony jest za ukazywanie świata przez pryzmat doświadczeń i przeżyć pojedynczego człowieka, losów ludzi w ich prywatnym wymiarze – zarówno wobec historii jak i naszej zwyczajnej ludzkiej codzienności. Ceniony jest także, a może przede wszystkim za ogromną świadomość roli słowa, które wg. Myśliwskiego ma zdolność kreacyjną, stwarza nasz świat, nas samych. „Każdy jest na tyle, na ile opowiedziany zostanie albo sam się opowie” - powiedział Myśliwski.

Twórczość Wiesława Myśliwskiego znalazła uznanie i stała się przedmiotem zainteresowania licznych tłumaczy. Dotychczas ukazało się czterdzieści przekładów powieści i dramatów: Nagi sad, Pałac, Kamień na kamieniu, Widnokrąg, Traktat o łuskaniu fasoli, Ostatnie rozdanie, Złodziej. Tłumaczenie utworów pisarza zainteresowało aż trzydziestu trzech tłumaczy z Anglii, Stanów Zjednoczonych, Rosji, Czech, Słowacji, Słowenii, Litwy, Łotwy, Estonii, Węgier, Rumunii, Niemiec, Holandii, Francji, Izraela, Chorwacji, Hiszpanii, Włoch, Serbii, Turcji i Gruzji.

Za twórczość literacką otrzymał liczne nagrody i wyróżnienia, m.in.: dwukrotnie Nagrodę Literacką „Nike”, Złote Berło Kultury Polskiej, Krzyż Kawalerski i Krzyż Oficerski Orderu Odrodzenia Polski, Złoty medal „Gloria Artis”. Jest doktorem honoris causa kilku uczelni. Za Traktat o łuskaniu fasoli otrzymał w 2011 roku we Francji „Grand Prix Littéraire de Saint-Emilion”, a za Kamień na kamieniu wraz z tłumaczem powieści Billem Johnstonem - „The Best Translated Book Award” w USA. Najnowsza powieść Wiesława Myśliwskiego Ucho igielne (wyd. 2018) jest opowieścią o upływającym czasie, o tym jak zmienia on człowieka, jego pojmowanie świata, o starości i młodości. Jest także wyraźnym nawiązaniem do realiów rodzinnego miasta Sandomierza, także naszych Starachowic.

UCHWAŁA NR II/6/2020 RADY MIEJSKIEJ W STARACHOWICACH z dnia 28 lutego 2020 r.